

IISUS ȘI PRUNCII ÎN EVANGHELII

HORIA PÎRVONI

Teologie pastorală anul II

Nașterea de prunci s-a făcut cea mai mare mângâiere pentru oameni când au devenit muritori. Tocmai de aceea, iubitorul de oameni Dumnezeu, ca să îndulcească îndată pedeapsa strămoșilor și să slăbească frica de moarte, a dăruit nașterea de prunci, arătând în ea chip al învierii. (Sfântul Ioan Gură de Aur)¹

Atât spiritualitatea creștină, cât și cultura, în general, subliniază candoarea și nevinovăția copiilor. Evangheliile relatează episoadele în care Mântuitorul nostru Iisus Hristos i-a binecuvântat pe prunci și i-a dat ca exemplu al nevinovăției, purității și smereniei, precum și cele în care i-a vindecat pe copii de boli grave, duhuri necurate sau i-a înviat din morți.

BINECUVÂNTAREA PRUNCILOR

Relatarea privind aducerea pruncilor la Mântuitorul, luarea în brațe a acestora și binecuvântarea lor prin punerea mâinilor dumnezeiești peste ei, în ciuda opoziției inițiale a ucenicilor Săi, o regăsim în toate cele trei Evanghelii sinoptice, astfel: la Evanghelia după Matei (19, 13-15), în Evanghelia după Marcu (10, 13-16) și la Evanghelia după Luca (18, 15-17).

Episodul menționat se petrece atunci când Iisus se deplasează, împreună cu ucenicii Săi, spre Ierusalim. Oameni mulți Îl urmau pe Fiul lui Dumnezeu sau veneau în întâmpinarea Sa, dorind să fie vindecați de boli și neputințe, vrând să-L vadă și să-L asculte pe Cel considerat, la acea vreme, ca un mare Prooroc ce S-a ridicat în Israel.

Așa cum în zilele noastre sunt mulți acei care, învredniciți de Dumnezeu să fie chemați tată și mamă, își aduc copiii la preoți și episcopi, primind binecuvântarea acestora și cei care au trăit în vremea activității pământești a Fiului lui Dumnezeu și-au adus pruncii pentru a primi binecuvântarea Mântuitorului.

¹ *Cum să educăm copilul ortodox*, Traducere din limba rusă de Adrian Tănăsescu Vlas, Editura Sofia, București, 2011, p. 5.

Evangelheliștii fac referire și la faptul că unii dintre ucenici i-au certat pe cei care îi aduceau pe prunci, considerând, probabil, că micii vizitatori Îl deranjează pe Iisus, însă această opoziție a primit chiar musturarea Mântuitorului, Sfântul evanghelist Marcu vorbind despre ”mâhnirea” Sa.

Iisus i-a luat pe copii în brațe și i-a binecuvântat, îndemnându-i pe oameni să lase copiii să vină la El întrucât Împărăția lui Dumnezeu este a acelora ce se aseamănă lor, făcând referire la sufletul curat al copiilor, aceștia fiind dați ca exemplu pentru sinceritatea, lipsa de răutate și credința lor necondiționată.

Mântuitorul prezintă pruncii ca modele pentru dobândirea Împărăției cerurilor, însă această afirmație a răsturnat ierarhiile sociale ale vremii, punându-i pe cei lipsiți de putere (copiii) ca modele spirituale. Mesajul subliniază că cei smeriți și nevinovați sunt moștenitorii Împărăției lui Dumnezeu, nu cei puternici sau înțelepți după standardele lumii.

Mai mult, episodul consemnează și un avertisment al Mântuitorului cu privire la cei care nu vor primi Împărăția lui Dumnezeu ca un prunc (copil), aceștia neputându-o dobândi. Această afirmație a lui Iisus Hristos subliniază necesitatea unei atitudini de smerenie, puritate și încredere totală în Dumnezeu, asemenea unui copil, pentru a intra în Împărăția Cerurilor.

Așa cum este evident faptul că pruncii depind de părinții lor, la fel este de evident că credinciosul trebuie să recunoască dependența sa totală de Dumnezeu, aroganța propriilor realizări fiind exclusă.

Tot așa cum copilul nu se îndoiește de dragostea și purtarea de grijă a tatălui său, așa și noi, la rândul nostru, trebuie să avem nădejde în iubirea lui Dumnezeu și purtarea de grijă a Sa față de noi. Aproximarea de Dumnezeu impune o inimă curată, neîntinată de răutate ori violenție.

A ne face asemenea pruncilor implică o schimbare de mentalitate, o întoarcere la o stare conformă cu voia lui Dumnezeu și eliberarea de orgoliile noastre, pentru a accepta darul lui Dumnezeu pentru noi toți: viața veșnică în Împărăția Lui Dumnezeu.

SMERENIA PRUNCILOR

Și relatarea privind dorința ucenicilor de a cunoaște cine va ocupa o poziție de autoritate sau importanță spirituală este înfățișată în toate cele trei evanghelii sinoptice, astfel: la Evanghelia după Matei (18, 1-4), în Evanghelia după Marcu (9, 33-37) și la Evanghelia după Luca (9, 46-48).

Răspunsul lui Iisus la dilema ucenicilor este unul dezarmant, el le schimbă complet perspectiva acestora, una ”pământească”. Mântuitorul cheamă un prunc și îl așază în mijlocul lor, prezentându-le una dintre cele mai profunde lecții de smerenie. Întrebarea apostolilor („Cine este mai mare ?”)

reflectă o mentalitate omenească, bazată pe ierarhie, putere și statut social. Iisus nu le oferă o definiție teoretică, ci folosește un prunc ca pildă vie pentru a le răsturna standardele de valoare.

În tâlcuirile Sfinților Părinți, conceptul de „cel mai mare” nu se măsoară prin ierarhii omenești, ci prin smerenie, dragoste și lucrarea misionară. Mântuitorul Însuși a răsturnat această logică, spunând că cel ce vrea să fie cel mai mare trebuie să fie slujitorul tuturor. Sfântul Ioan Gură de Aur explică faptul că Mântuitorul a folosit copilul ca simbol al nevinovăției, al lipsei de slavă deșartă și al invidiei. A fi „cel mai mare” în Împărăția Cerurilor înseamnă a fi cel mai smerit și mai lipsit de ambiții pământești. „Cel mai mare” este cel care se coboară voluntar pe cea mai de jos treaptă.

În contextul spuselor Mântuitorului, a fi ca un copil nu înseamnă lipsă de maturitate, ci adoptarea unor virtuți specifice ce țin de o smerenie curată (copiii necăutând funcții, ranguri sau mărire deșartă), de o încredere deplină (un prunc depinzând total de părinții săi și încrezându-se fără rezerve în ei, așa cum creștinul trebuie să depindă de Dumnezeu și să aibă încredere totală în El), precum și o lipsă de vicleșug (copiii iertând repede, neținând minte răul și nefiind ipocriți).

Și Sfântul Apostol Pavel ni-i dă pe copii ca model de nerăutate: „*Fiți copii când e vorba de răutate*” (1 Corinteni 14,20), îndemnul la o curăție a inimii asemenea celei a pruncilor fiind evident.

Nichifor Crainic, în lucrarea „Nostalgia Paradisului”, folosindu-se de o scriere din vechime, face un tablou strălucit al copilului care este prototipul cetățeanului Paradisului: „Pruncul de se va bate plânge, și împreună cu cei ce se bucură cu dânsul, se bucură. Dacă va fi ocărât nu se mânie; dacă va fi slăvit nu se înalță. Dacă vor cinsti pe altul mai mult decât pe el nu pizmuiește. Dacă vor lua ale lui nu se tulbură. De vor lăsa lui puțin ca moștenire, nu știe, nu intră la judecată cu cineva, nu se pricește pentru ale lui, nu urăște pe vreun om. De va fi sărac, nu se întristează; dacă este bogat, nu cugetă înalt. De va vedea muiere, nu o pofteste”.²

În ce privește această virtute a copiilor, smerenia, Sfântul Ioan Gură de Aur ne învață că ea reprezintă antidotul mândriei și piatra de temelie fără de care orice virtute - fie ea post, rugăciune sau milostenie - rămâne fără rod în fața lui Dumnezeu. „... pentru că mândria este unul din cele mai mari păcate, rădăcină și izvor al oricărui păcat, Domnul a dat acestei boli leacul cel potrivit: smerenia; a pus în primul loc această lege viețuirii creștine, ca o temelie puternică și de nezdruccinat. Odată pusă această temelie, poți clădi pe ea totul; dar fără ea, de-ai atinge cerurile cu viețuirea ta, totul se dărâmă ușor și o sfârșești amarnic. Și postul și rugăciunea și milostenia și castitatea, într-un

² Nichifor Crainic, *Nostalgia Paradisului*, Editura Moldova, Iași, 1994, p. 263.

cuvânt orice faptă bună fără smerenie dispare și piere. Așa s-a întâmplat și cu fariseul. Ajunsesse până la culmile virtuții; dar când s-a pogorât de la templu își pierduse toate faptele lui bune, pentru că nu avusese smerenia, mama faptelor bune (Luca 18, 10-14). Că după cum mândria este izvorul oricărui păcat, tot așa smerenia este începutul oricărei filosofii. De aceea și Hristos cu ea își începe predica, smulgând din sufletul ascultătorilor din rădăcini mândria.”³

Intrarea în Împărăția lui Dumnezeu necesită o transformare radicală, o întoarcere la starea de inocență, lipsă de ambiții lumești, nevinovăție și încredere totală, asemenea unui copil.

VINDECAREA COPIILOR

În relatările din Evanghelii, Mântuitorul Iisus Hristos a manifestat o grijă profundă pentru copii și tineri, vindecându-i în repetate rânduri de boli grave ori duhuri necurate. Aceste minuni au fost realizate adesea ca răspuns la credința, smerenia, lacrimile și rugămintele fierbinți ale părinților lor.

Evangheliile consemnează episoadele în care Mântuitorul i-a vindecat pe copii de boli grave (fiul slujitorului regesc, prezentat în Evanghelia după Ioan, 4, 46-54, copilul lunatic, consemnată în Evanghelia după Matei 17, 14-21, Marcu 9, 14-29 și Luca 9, 37-42.), de duhuri necurate (fiica femeii canaanence, menționată în Evanghelia după Matei (15, 21-28) și în cea după Marcu (7, 24-30) și i-a înviat din morți, redându-le sănătatea (fiica lui Iair, așa cum se regăsește în Evanghelia după Matei (9, 18-26), în cea după Marcu (5, 21-43) și în cea după Luca (8, 40-56).

Minunile prezentate evidențiază dragostea Mântuitorului față de cei mici, purtarea Sa de grijă față de omenire, precum și importanța credinței părinților copiilor bolnavi.

CONCLUZII

Deși tinerii de astăzi, până să ajungă la o minimă maturitate intelectuală, trăiesc într-o lume cu numeroase tentații și influențe în formarea caracterului lor, educarea și șlefuirea personalității lor sunt posibile. Modelul absolut al formării acestora este Pruncul Mântuitor. Despre El s-a spus că „Iisus sporea cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni” (Luca 2, 52).

³ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei, Omilia XV, II, în Părinți și Scriitori Bisericești* (1994), vol. 23, p. 175

Este evident că se dorește ca tinerii și copiii noștri să fie crescuți după modelul Lui. Dar, pentru ca efortul nostru să fie încununat de succes, trei instituții trebuie să-și dea mâna: Familia, Biserica și Școala. Să-I redăm lui Dumnezeu locul ce I se cuvine în viața noastră, publică și personală, începând lucrarea de curățire pe toate planurile și folosindu-ne de toate mijloacele. Să purcedem la cruciada bunului simț și a unei culturi morale, dorite de Dumnezeu, împotriva desfrâului, care ne ucide tineretul, eliminând tentațiile, fără nici o concesiune, din arta vizuală, din arta cuvântului și gestului. Să milităm pentru familia tradițională formată din tată, mamă și copii și să-L rugăm pe Pruncul Mântuitor să ne ajute să ne creștem copiii după modelul Lui și să fim nevinovați ca pruncii!

Bibliografie

- *Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Matei, Omilia XV, II, în Părinți și Scriitori Bisericești (1994), vol. 23, p. 175*
- <https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/evanghelia-zilei/matei-18-1-11-intrebarea-semetului-173573.html>
- <https://tribuna-magazine.com/nevinovatia-pruncilor/>
- <https://radiorenasterea.ro/pastorala-de-craciun-nevinovatia-pruncilor/>